

ÎNCHEIERE

17 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Valentina Socolveac,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația
Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 51/397 COOP împotriva lui Victor
Socolveac, Valentina Socolveac și Irina Socolveac-Beloșapca cu privire la
încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă:

La 14 martie 2017, APLP nr. 51/397 COOP a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Victor Socolveac, Valentina Socolveac și Irina Socolveac-
Beloșapca cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 3 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul central, s-
a admis cererea de chemare în judecată depusă de APLP nr. 51/397 COOP.

S-a încasat de la Victor Socolveac, Valentina Socolveac și Irina Socolveac-
Beloșapca, în mod solidar, în beneficiul APLP nr. 51/397 COOP suma de 4 903 lei
cu titlu de datorie pentru serviciile locativ comunale livrate în perioada până în
luna ianuarie 2017 și suma de 270 de lei cu titlu de cheltuieli de judecare a cauzei –
taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.

La 27 octombrie 2018 Victor Socolveac a declarat apel împotriva hotărârii
primei instanțe, solicitând casarea ei și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea
să fie respinsă.

Prin decizia din 9 august 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul
declarat de Victor Socolveac și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

La 8 octombrie 2018, Valentina Socolveac a declarat apel, solicitând,
repunerea în termen, casarea hotărârii primei instanțe și restituirea cauzei spre
rejudecare.

Prin încheierea din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins,
ca fiind neîntemeiată, cererea depusă de Valentina Socolveac cu privire la
repunerea în termen a cererii de apel.

S-a restituit, împreună cu toate actele anexate, cererea de apel depusă de
Valentina Socolveac.

La 18 decembrie 2018, Valentina Socolveac a declarat recurs împotriva încheierii din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele dosarului atestă că copia încheierii contestate a fost expediată în adresa Valentinei Socolveac la 13 decembrie 2018 (f.d. 157), însă dovada legală de recepționare a acesteia lipsește.

Din aceste motive, Colegiul consideră că recursul declarat la 18 decembrie 2018 este în termen.

Verificând materialele dosarului, Colegiul consideră că recursul declarat de Valentina Socolveac urmează a fi restituit din considerentele ce succed.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1).

Art. 437 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează elementele pe care trebuie să le conțină o cerere de recurs.

Astfel, Colegiul constată că Valentina Socolveac a depus cererea de recurs într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acesteia în limba de stat.

În sensul dat, instanța de recurs remarcă că, prin Hotărârea nr. 17 din 4 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova, a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din 1 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Curtea a notat că potrivit art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

În lumina celor indicate, Colegiul reiterează că unul din principiile fundamentale ale procesului civil este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 24 din Codul de procedură civilă și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

Prevederile conținute în art. 118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Conform art. 13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în lumina Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 36 din 5 decembrie 2013, urmează a fi înțeleasă ca limba română.

Caracterul oficial al limbii instituie obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

Din cele menționate rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba de stat. Astfel, cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora. Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă.

În aceste condiții, Colegiul concluzionează că atunci când cererea de recurs în Secțiunea 1 este redactată într-o altă limbă decât limba de stat, este aplicabilă sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de recurs.

Or, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba de stat din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înfăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

Din aceste considerente, Colegiul ajunge la concluzia de a restitui cererea de recurs depusă de către Valentina Socolveac.

În conformitate cu art. 269-270, 426¹ alin. (1) lit. b¹) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de către Valentina Socolveac împotriva încheierii din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 51/397 COOP împotriva lui Victor Socolveac, Valentina Socolveac și Irina Socolveac-Beloșapca cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari